

2023 metų „Santakos“ nominacijos

Metų atjauta

Kas yra budinti globotoja? „Tai – pakaitinė mama, kuri priima vaiką bet kuriuo paros metu ir bet kokios būklės.“ „Tai – laikina stotelė vaikui tarsi praskrendančiam paukšteliniui.“ Tokias žodžiaus savo darbą apibūdina pilvīškietė **Virginija RAMANOVSKIENĖ**, **Vida BUKUČINSKIENĖ** iš Matlaukio kaimo ir Česlova **BAGDZEVIČIUTĖ** iš Pilviškių.

Jos – vienintelės Vilkaviškio rajone budinčios globotojos, atveriančios savo namų duris ir širdinė svetimiams vaikams.

Tiek kūdikius, tiek paauglius moterys į savo šeimas priima kaip savus ir jais rūpinasi. Šiam darbui reikia ypatingo jautrumo ir kantrybės: juk giminatos namus dėl susiklosčiusių blogų aplinkybių palikiantiems vaikus būtina ne tik priežiūra, bet ir supratimas, šiluma, meilė. Visos trys globotojos stengiasi tai suteikti, kol biologiniai vaikai tėvai įveiks sunkumus ir susigrąžins atžala į šeimą arba tol, kol bus rasti tinkami globėjai ar įtėviai.

Metų treneris

Kai kalba pasiskuka apie Vilkaviškio rajono stalo tenisą, neišvengiamai minima ir jo entuziasto **Viktoro RYBAKO** pavardė.

Daugiau nei prieš 40 metų paskyrimą dirbtį mūsų krašte gavęs treneris iš pradžių pasilikti čia ketino tik trumpam, tačiau aplinkybės taip susiklostė, kad dabar be jo neįsivaizduojamos rajono stalo teniso pergalės.

Per karjerą V. Rybakas išugdė daugybę garcių sportininkų. Bene žinomiausias iš jų – daug-kartinius Lietuvos čempionas Kestutis Žemimys. O kur dar tokie daug pasiekę tenisininkai kaip Viktoro sunūs Artūras bei Vytautas Rybakai, taip pat Mindaugas Simanaitis, Valdas Kairys, Mindaugas Mozūraitis, Ramūnas Montvila, Karolis Kasparaitis ir kitiniai?

Galima neabejoti, kad tik V. Rybako entuziazmo dėka aukščiausioje šalies lygoje dėl prizinių vietų nuolat kovoja mūsų rajono komandos, o iš Vilkaviškio sporto ir pragomų centrų reguliariai renkasi geriausi šalies tenisininkai. Šiemet, po beveik 30-ies metų pertraukos, rajono tenisininkai netgi dalyvavo Europos taurės varžybose. Akivaizdu, kad be trenerio V. Rybako indėlio čia taip pat neapsieita.

Metų režisierė

Šie metai Vilkaviškio kultūros centro kultūrinių renginių organizatorėi **Daivai KASULAITIENEI** pažэрė jubiliujei ir sceninio pripažinimo. Jos puoselėjamas projektui teatrai vakarai „Po paupio gluosniais“ šiemet sukaiko 15 metų. O tai reiškia, kad tiek laiko, metai iš metų, projekto kuratorė iðėjo be galio daug triuso, kad mūsų krašto žmonės galėtų mėgautis teatro menu. Projekto sąskaitoje – virš šimto įvairaus žanro spektaklių.

Vilkaviškiečiai turėjo galimybę pasimėgti lėlių, šešelių ir muzikinio teatrų vaidinimais, stebeti šokių teatro spektaklius, taip pat sudalyvauti įvairiose edukacijose bei mėgėjų teatro pasiodymuose.

Šiemet išskirtiniu žiūrovų dėmesio sulaukė ir pačios D. Kasulaitienės vadovaujamas kolektyvas „Gluosnė“, net tiks savo scenose, bet ir gastrolėse parodės spektaklį „Basomis per lūžtantį ledą“, kurį pagal Viktoro Aleknos biografinę apybraižą „Salomėja“ pastatė, režisavo ir inscenizaciją kûrė pati D. Kasulaitienė. Su šiuo spektakliu dalyvavę XXVI Lietuvos suaugusiųjų mėgėjų teatrų apžiūros šventėje „Atspindžiai 2023“ D. Kasulaitienės vadovaujamas kolektyvas tapo diplomantu.

Metų etnologas

Profesine veikla ir savo pavyzdžiu etnologas **Andrius MILINKEVIČIUS** ragina saugoti tautos savastį. Per trejus metus, kai Suvalkijos (Šuduvos) kultūros centre-muziejuje dirba etninės kultūros specialistu, jis padarė svarūpų darbų. Andrius iniciatyva atliktos Šyvio šokdinimo tradicijos Gražiškiuose įtraukimo į Nematerialus kultūros paveldo vertibių sąvadų procedūras. Dabar etnologas dirba, kad įsavadžia kaip tradicija būtų įrašyti suvalkietiški rūkyti mėsos gaminiai. Jis iðėja daug pastangų, kad vilkaviškičiai galėtų dalyvauti Lietuvos moksleivių etninės kultūros olimpiadoje. Kolegos, iðvelgdami potencialą, A. Milinkevičiui išrinko Suvalkijos (Šuduvos) regioninės etninės kultūros globos tarybos pirmininku.

Is didmiesčio gržėjų į gimtajį Alvyta, auksarankis Andrius – kalvis ir statybininkas, medžio meistras – rūpinasi biojavairove. Sodyboje pastatęs molinį namą šeimai, jis konstruoja inkilėlius, kad ir vabalai turetų kur žiemoti. „Visuomet esu pasirengęs padėti ir bendradarbiauti“, – papräžia etnologas.

Metų lyderė

Dvidešimtmetį gyvuojančių Karklinių kaimo bendruomenė – organizacija, kurioje gyvenimas verda nuo iki vakaro, žmonės vienas už kitą stoja mūru, kartu moka ne tik dirbti, bet ir leisti laisvalaikį. Nors bendruomenės pirminkė **Jolita TEKORIENĖ** ne kartą yra akcentavusi, kad tai visos bendruomenės žmonių darbas, tačiau reikia pripažinti, jog be gero vadovo tiek pokyčių pasiekti būtų nelengva.

Ilgą laiką savo namų neturėjusiems karkliniečiams pries keletą metų pavyko atgaivinti, susiremontuoti ir gyventojų poreikiams pritaikyti buvusių kultūros namų pastato dalį. Joje buvo įsteigti bendruomenės namai, atidarytas vaikų dienos centras, visai neseniai pradėjo veikti sveikatos ir grožio namai. Juose teikiamos grožio paslaugos, atleikami masažai, galima megautis haloterapija.

Metų mokytoja

Geriausia patiens kovoti už savo teises. Tą patvirtinti gali Vilkaviškio „Aušros“ gimnazijoje fizikos mokytoja dirbanti ir šios įstaigos pedagogų profsajungai vadovaujanti **Neringa BARTELIENĖ**. Besibaigiantys metai šiai mokytojai buvo kaip niekada intensyvūs. Jai teko ne tik koncentruotis į jauniosios karto ugdymą, bet ir rūpintis ne kartą streikavusius rajono pedagogų reikalais. Išreikšdamai palaikimą Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos (LSDPS) astovų bandymams susitarti su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija dėl geresnių sąlygų mokytojams užtikrinimo, prie protesto akcijų prisijungę kiek daugiau nei 70 rajono pedagogų. Jie kurį laiką nevedė pamokų, dalyvavoj mokytojų žygystėje pėsčiomis į Vilnių. N. Bartelienei net buvo surengusi krašto pedagogų ir Seimo nario Algirdo Butkevičiaus susitikimą, kuriame buvo išsakyti švietimo bendruomenės skauduliai. Galiausiai LSDPS astovams pasiekti tam tikrų kompromisių su ministerija pavyko, tačiau, deja, mokytojų darbo sąlygos ir toliau lieka ne tokios, kokių jie patys norėtų.

Metų iniciatyva

Opšrūtų kaimo bendruomenės erdvės šiemet tarsi atigjo – jose vienais šalia kita išdygo du paminkliniai žymenys. Naujai įrengtame Opšrūtų Koplytstulpio parkelyje pirmiausia atidengtas suolelis, skirtas muzikologės Zitos Kelmickaitės atminimui. Tai LRT iniciatyvos „Prisėk su Kelmickaitė“ dalis. Muzikologė ne kartą lankėsi mūsų krašte, o jos kadais būtent Opšrūtuose ištarta frazė „Aš suprantu suvalkiečio sielą“ iškalta ant šalia suoliuko esančios lentelės. Antrasis paminklinis žymuo skirtas seniesiems Opšrūtų kaimo gyventojams – vokiečiams iš lietuviams, susietiems istoriniams ryšiaiems, atminti.

Koplytstulpis simboliskai išdrožtas iš šiai metais audros nuverstu ažuolo, augusio senosiose Opšrūtų kaimo vokiečių kapinėse. Pastatytu Opšrūtose paminklius idėja kilo bendruomenės nariams **Romualdui SVEIKATAI** ir **Kestučiui VIRKEVIUI**. Jiems aktyviai talkino visa kaimo bendruomenė, seniūnija, lešomis padėjo „Rotary“ klubas, verslininkai, tačiau visi pripažino, kad be dviejų iniciatyvios paminklai nebūtų iškilę.

